

ΚΕΝΤΡΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΤΣΙΜΙΣΚΗ & ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΤΗΛ ΓΩΝΙΑ ΤΗΛ : 270727 – 222594
ΑΡΤΑΚΗΣ 12 – Κ. ΤΟΥΜΠΑ ΤΗΛ : 919113 – 949422
www.syghrono.gr

ΕΠΩΝΥΜΟ:

ΟΝΟΜΑ:

ΤΜΗΜΑ:

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ:

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ
Γ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ, 16/11/14

ΠΛΑΤΩΝ, ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ

Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος θείας μετέσχε μοίρας, πρῶτον μὲν διὰ τὴν τοῦ θεοῦ συγγένειαν ζῶων μόνον θεοὺς ἐνόμισεν, καὶ ἐπεχείρει βωμούς τε ἰδρῦεσθαι καὶ ἀγάλματα θεῶν ἔπειτα φωνὴν καὶ ὀνόματα ταχὺ διηρθρώσατο τῇ τέχνῃ, καὶ οἰκήσεις καὶ ἐσθῆτας καὶ ὑποδέσεις καὶ στρωμνάς καὶ τὰς ἐκ γῆς τροφὰς ἠύρετο. οὕτω δὴ παρεσκευασμένοι κατ' ἀρχὰς ἄνθρωποι ᾤκουν σποράδην, πόλεις δὲ οὐκ ἦσαν· ἀπώλλυντο οὖν ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ πανταχῇ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι, καὶ ἡ δημιουργικὴ τέχνη αὐτοῖς πρὸς μὲν τροφήν ἱκανὴ βοηθὸς ἦν, πρὸς δὲ τὸν τῶν θηρίων πόλεμον ἐνδεής—πολιτικὴν γὰρ τέχνην οὐπω εἶχον, ἧς μέρος πολεμική—ἐζήτουν δὴ ἀθροίζεσθαι καὶ σώζεσθαι κτίζοντες πόλεις· ὅτ' οὖν ἀθροισθεῖεν, ἠδίκουν ἀλλήλους ἅτε οὐκ ἔχοντες τὴν πολιτικὴν τέχνην, ὥστε πάλιν σκεδαννύμενοι διεφθείροντο. Ζεὺς οὖν δεῖσας περὶ τῷ γένει ἡμῶν μὴ ἀπόλοιτο πᾶν, Ἐρμῆν πέμπει ἄγοντα εἰς ἀνθρώπους αἰδῶ τε καὶ δίκην, ἵν' εἶεν πόλεων κόσμοι τε καὶ δεσμοὶ φιλίας συναγωγοί. ἐρωτᾷ οὖν Ἐρμῆς Δία τίνα οὖν τρόπον δοίῃ δίκην καὶ αἰδῶ ἀνθρώποις· «Πότερον ὡς αἱ τέχναι νενέμηνται, οὕτω καὶ ταύτας νείμω; νενέμηνται δὲ ᾧδε· εἰς ἔχων ἰατρικὴν πολλοῖς ἱκανὸς ἰδιώταις, καὶ οἱ ἄλλοι δημιουργοί· καὶ δίκην δὲ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἢ ἐπὶ πάντας νείμω;» «Ἐπὶ πάντας», ἔφη ὁ Ζεὺς, «καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιτο πόλεις, εἰ ὀλίγοι αὐτῶν μετέχοιεν ὥσπερ ἄλλων τεχνῶν· καὶ νόμον γε θεὸς παρ' ἐμοῦ τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν κτείνειν ὡς νόσον πόλεως». οὕτω δὴ, ὧ Σώκρατες, καὶ διὰ ταῦτα οἱ τε ἄλλοι καὶ Ἀθηναῖοι, ὅταν μὲν περὶ ἀρετῆς τεκτονικῆς ἢ λόγος ἢ ἄλλης τινὸς δημιουργικῆς, ὀλίγοις οἴονται μετεῖναι συμβουλῆς, καὶ ἐάν τις ἐκτὸς ὧν τῶν ὀλίγων συμβουλεύῃ, οὐκ ἀνέχονται, ὡς σὺ φῆς—εἰκότως, ὡς ἐγὼ φημί— ὅταν δὲ εἰς συμβουλὴν πολιτικῆς ἀρετῆς ἴωσιν, ἦν δεῖ διὰ δικαιοσύνης πᾶσαν ἰέναι καὶ σωφροσύνης, εἰκότως ἅπαντος ἀνδρὸς ἀνέχονται, ὡς παντὶ προσῆκον ταύτης γε μετέχειν τῆς ἀρετῆς ἢ μὴ εἶναι πόλεις. αὕτη, ὧ Σώκρατες, τούτου αἰτία.

Ερωτήσεις

A. Από το παραπάνω κείμενο να μεταφράσετε το απόσπασμα: «*Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἄνθρωπος... φιλίας συναγωγοί.*».

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B. Να απαντήσετε στα παρακάτω:

B.1. *θείας μετέσχε μοίρας*: Με ποιο τρόπο ο άνθρωπος συμμετείχε στο μερίδιο των θεών;

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B.2. «*αἰδώς*» και «*δίκη*»: Ποιο είναι το περιεχόμενο καθεμιάς έννοιας και γιατί θεωρούνται «*πόλεων κόσμοι καὶ δεσμοὶ συναγωγοὶ φιλίας*»;

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B.3. Ο Αριστοτέλης υποστηρίζει ότι «*ἡ πόλις δημιουργήθηκε για την εξασφάλιση της επιβίωσης, υπάρχει όμως για την εξασφάλιση της ευδαιμονίας*» και ότι «*ὁ ἄνθρωπος είναι ζωντανή ύπαρξη προορισμένη από τη φύση της να ζει σε οργανωμένες κοινωνίες*» (*φύσει πολιτικόν ζῶν ἔστι*). Να συγκρίνετε τη θεωρία του με αυτή του Πρωταγόρα, όπως αυτή διατυπώνεται στο μύθο.

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B.4. Τι γνωρίζετε για την ίδρυση της Ακαδημίας του Πλάτωνα; Ποιο το περιεχόμενο των σπουδών και ποιοι οι κυριότεροι μαθητές της σχολής;

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

B.5. Να σημειώσετε τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες παρουσιάζουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω: *οικέτης, ανάγωγος, άμαξα, περιδεής, διάσωση, διαφθορά, νομαδικός, προσήλυτος, σχεδόν, ανακωχή.*

ΜΟΝΑΔΕΣ 10

ΕΥΧΟΜΑΙ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!